

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

**Kirjavainen, H., Peltola, J. & Kinos, S. 2021. Mentorointi auttaa kansainvälisiä osaajia työllistymään.
Talk-verkkolehti, HYVE / Health and Well-being 12.11.2021.**

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Mentorointi auttaa kansainvälisiä osaajia työllistymään

12.11.2021

Kirjoittajat

Hanna Kirjavainen tutkimusvastaava, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

Janna Peltola hanketyöntekijä, Turun ammattikorkeakoulu

Sirppa Kinos VTT, sosiaalityöntekijä, yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Kansainväliset osaajat ovat välttämättömiä Suomen kilpailukyvyllle. Silti Suomessa jo asuvien maahanmuuttajataustaisen korkeakoulutettujen osaamista ei hyödynnetä riittävästi. Ongelmaa ratkaistaan Turun ammattikorkeakoulussa kehittämällä mentorointia, jolla tuetaan maahanmuuttajia kasvattamaan verkostoa ja oppimaan suomalaista alan työkulttuuria.

Kansainvälisten osaajien tarve on kasvavassa määrin esillä julkisessa puheessa. Osaajien puute on este yritysten kasvulle ja kohtalonkysymys Suomen kilpailukyvyllle. Sekä kaupungit että valtio ovat tehneet paljon edistääkseen kansainvälisten osaajien muuttoliikettä Suomeen. Esimerkkeinä ovat oleskeluprosessi ja erilaiset kampanjat.

Suomessa jo oleva osaaminen tulee ottaa käyttöön

Keskustelusta unohtuvat valitettavan usein maassamme jo asuvat kansainväliset osaajat, joiden osaaminen on vaillinaisesti käytössä. Suomalaisissa korkeakouluissa on runsaasti englanninkielisiä tutkinto-ohjelmia, joissa valtaosa osallistujista tulee muista EU-maista tai sen ulkopuolelta.

Useiden selvitysten mukaan (esim. OKM 2019) suuri osa tutkinnon suorittaneista haluaisi jäädä Suomeen. Kuitenkin vain noin puolet OPH:n selvityksen 2018 mukaan työllistyy maassa valmistumisen jälkeen, vaikka huomioon ei otettaisi edes työn vastaavuutta koulutukseen. Myös Suomeen työllistyneiden osaajien puoliset ja heidän työllistymisensä haasteet unohtuvat usein keskustelusta.

Sekä Suomessa jo asuvat että tänne opiskelemaan tulleet ovat erinomainen mahdollisuus rekrytoiville yrityksille. He ovat korkeakoulutettuja, asuvat Suomessa ja tuntevat näin ollen ainakin jonkin verran kulttuuria sekä osaavat vaihtelevissa määrin myös kieltä. Työllistymisen esteet liittyvät usein paitsi työnantajien asenteisiin ja suomen kielen taitoon, myös vähäisiin tai olemattomiin oman alan työelämäkontakteihin. Korkeakoulutetuille maahanmuuttajille ei myöskään aina ole tarjolla heidän tarpeeseensa vastaavia työllisyyspalveluja.

Mentoroinnista saatiin erinomaista palautetta

MESH-hanke pyrki vastaamaan työllistymisen ongelmaan kehittämällä mentorointia korkeakoulutetuille maahanmuuttajille. Hankkeessa järjestettiin yhteensä kahdeksan mentorointiohjelmaa. Niistä saadun palautteen avulla kehitettiin ohjelman rakennetta, kestoja ja sisältöä vastaamaan aina vain paremmin kohderyhmän tarpeisiin.

Mentoroinnista saatu palaute oli erinomaista. Hyödyiksi osallistujat (aktorit) kokivat paikallisten verkostojen kasvun, suomalaisen työkulttuurin ja erityisesti oman alan käytäntöjen syvemmän ymmärtämisen. Myös itsetunnon vahvistuminen ja osaamisen tunnistaminen kehittyi. Yli kaksikymmentä osallistujaa löysi mentorointiprosessin aikana tai pian sen jälkeen alansa työpaikan, vaikka mentorin tarkoituksena ei olekaan työnhaku aktorin puolesta. Kaksi yritystäkin on perustettu.

Mentorointi toi lisämotivaatiota ja itsevarmuutta

Kristina Jankuc oli yksi mentorointiohjelmaan osallistuneista kansainvälisistä osaajista. Serbiassa syntynyt mutta Espanjassa kasvanut Kristina oli tehnyt psykopedagogiikan maisteritutkinnon ennen kuin muutti Suomeen yhdessä suomalaisen kumppaninsa kanssa kaksi vuotta sitten. Työnhaku ja integroituminen Suomeen ei ole kuitenkaan ollut kovin helppoa.

Kristina totesi, että hänen on pitänyt hyväksyä, että kotoutumisprosessi vie aikaa ja vaatii kärsivällisyyttä sekä vaivannäköä. Vaikka hän onkin aktiivinen ja positiivinen persoona, työnhakuprosessi ei ole ollut hänellekään helppo vaan henkisesti aika raskas. Siinä on ollut ylä- ja alamäkiä kuten monilla muillakin. Työn löytäminen ei ylipäänsä ole Kristinan mukaan ollut helppoa, koska eri kulttuuri- ja kielitausta on ollut lisähaaste.

Kristina Jankuc

Nykyisin Kristina Jankuc työskentelee kevytyrittäjänä Auntie Oy:ssä ennaltaehkäisevän psykologisen tuen ohjaajana ja opiskelee samalla suomen kieltä. Mentorointiin Kristina lähti mukaan saadakseen tukea Valviran laillistusprosessiin ja tavatakseen uusia ihmisiä. Se osoittautuikin hyväksi valinnaksi. Mentoroinnin myötä hän sai lisämotivaatiota ja itsevarmuutta. Kristina sekä hänen mentorinsa ystävystyivät ja tapaavat yhä mentorointiohjelman päättymisen jälkeenkin.

Myös mentorit hyötyvät toiminnasta

Niin mentorointiohjelmien osallistujat kuin mentoritkin edustivat monipuolisesti eri aloja kuten tekniikkaa, kauppaa, liiketaloutta, terveydenhuoltoa sekä yrittäjyyttä. Mentorit löytyivät YES-verkoston kanssa tehdyn yhteistyön ansiosta YES-kummiportaalista, sosiaalisesta mediasta sekä erilaisista verkostoista ja järjestöistä.

Ilahduttavaa oli huomata ihmisten valmius ja innostus vapaaehtoistyöhön. Mentorit kokivat prosessin antoisaksi ja näkivät mentoroinnin tuoneen itselleen hyvän mielen lisäksi mm. kielitaitoa, kotikansainvälistymistä ja syvempää ymmärrystä työllistymisen haasteista ja erityisesti kansainvälisen työvoiman näkökulmasta.

kuva: Pixels.com

Mentorointi on ammattikorkeakoulun uusi palvelu

Suomalaisista korkeakouluista valmistuu vuosittain paljon vieraskielisiä opiskelijoita, joille ovet työpaikkoihin eivät siis avaudu kovinkaan helposti. Tästä syystä on tärkeää tarjota mentorointia paitsi kaupungin työllisyys- ja maahanmuuttajapalveluiden osana, myös ammattikorkeakoulussa.

MESH-hankkeessa järjestettiin keväällä 2021 ammattikorkeakoulun kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille oma mentorointiohjelma, johon osallistui yhteensä viisi mentorointiparia. Kokemukset ohjelmasta olivat positiivisia. Ne toivat lisävahvistusta siitä, että kansainväliset opiskelijat tarvitsevat oman alan kontaktien ohella ohjausta osaamisensa tunnistamiseen ja työnhakuun suomalaisilla työmarkkinoilla.

Mentoroinnista on tulossa pysyvää toimintaa Turun ammattikorkeakoulussa. Nykyään sitä tarjotaan ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille osana MOI-ohjauspalveluita tukemaan opintojen edistymistä tai työelämään siirtymistä. Mentoreina toimivat ammattikorkeakoulun alumnit tai pidemmälle edenneet opiskelijat mentoria hakevan opiskelijan tarpeiden mukaan.

Osaamiskeskus-hankkeen kumppanina Turun ammattikorkeakoulu tarjoaa mentorointia myös henkilöille, jotka olisivat kiinnostuneita korkeakouluun hakeutumisesta. Lisäksi Empower Wednesday -ohjelma pilotoi mentorointia Turun alueella asuville kansainvälisten osaajien puolisoille MESH-hankkeen tukemana syksyllä 2021.

MESH – Mentoring & Networking

Mentorointi ja verkostot maahanmuuttajien tukena

Hanketta rahoittaa Euroopan Sosiaalirahasto ESR. Hanke toteutuu 1.1.2019–31.12.2021.

Turun ammattikorkeakoulun tutkimusryhmistä mukana ovat Sosiaalinen osallisuus ja Global Gateway. Hankekumppaneina ovat Tampereen ammattikorkeakoulu ja LAB-ammattikorkeakoulu sekä KU Leuven, Economic House of Ostend ja Beyond Horizon Belgiasta

Hanke verkossa: <https://mesh.turkuamk.fi/>

Mentoroinnin materiaalit YES-kummiportaalissa:

<https://yeskummit.fi/tyouramentorointi/>

MOI-ohjauspalvelut: <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/opiskelu-turun-amkssa/maahanmuuttajana-amkssa/>

Lähteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden maahantulo ja integroituminen sujuvaksi yhteistyöllä. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:31. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetushallitus 2018. Mikä toi Suomeen, millaista opiskelu täällä on? International Student Barometer -kysely korkeakoulujen ulkomaalaisille tutkinto-opiskelijoille. Fakta Express 6A/2018.

Helsinki: Opetushallitus.

Artikkeli on osa Sosiaalinen toimijuus ja osallisuus -tutkimusryhmän julkaisutoimintaa.